

llegim

Javier Pérez Andújar

+ [SEGUEIX-ME](#)

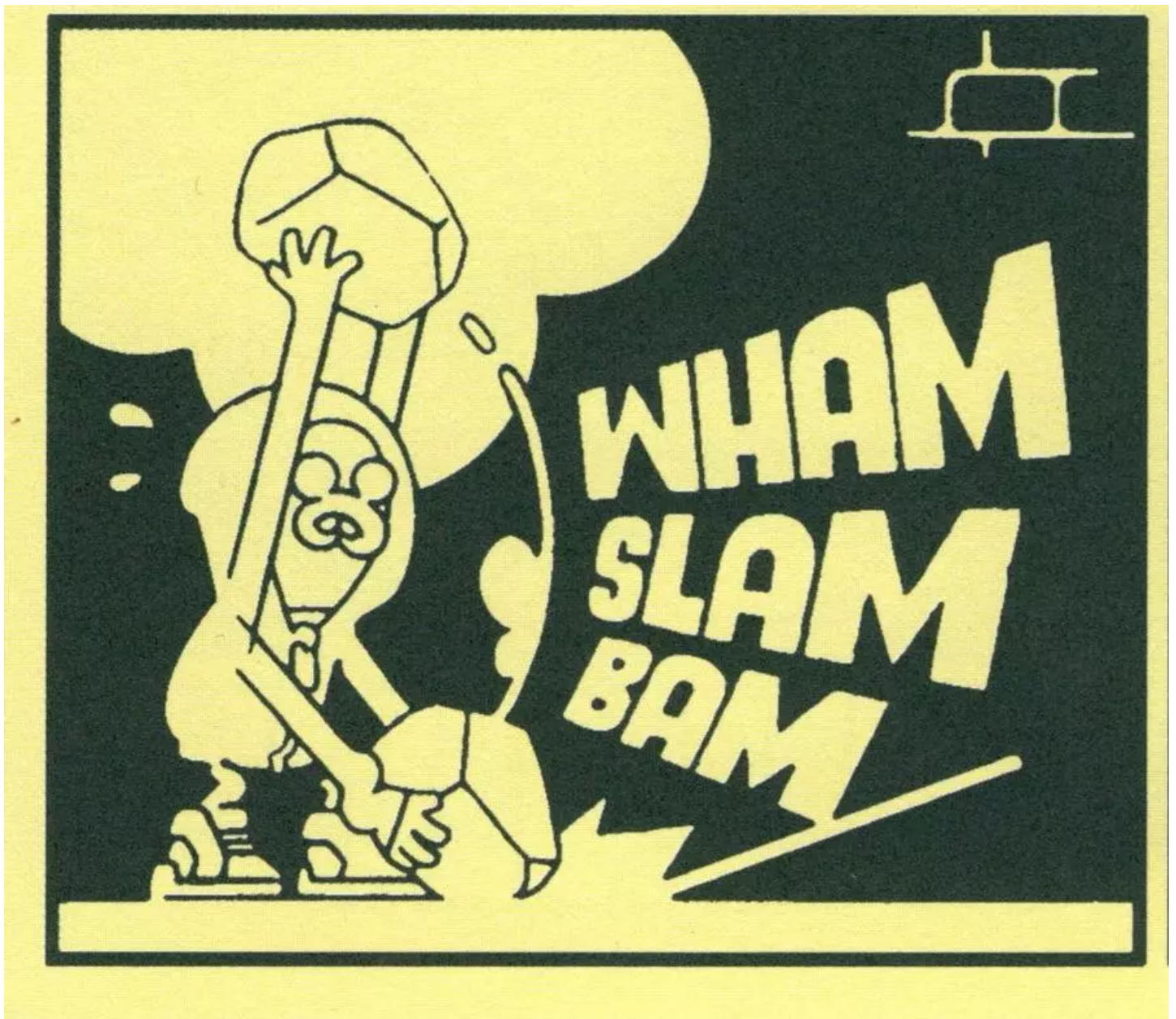

18/04/2023

Al principi, els humans parlàvem amb sorolls

2 min

Una vinyeta de 'Ruido', d'Antonio Hitos ASTIBERRI

BARCELONA Els signes de puntuació són el soroll que fan les paraules en caure al paper. I, potser, per aquesta raó el nou llibre del dibuixant Antonio Hitos es diu *Ruido*, amb punt final. Els títols porten de tot, menys punt final. Aquest sí que en té. És pel soroll d'ambient. El soroll va ser abans que la paraula, no ja al món, sinó al llenguatge dels primers individus de la nostra espècie, *Homo sapiens*. Vam parlar inicialment amb sorolls. Això és el que proposen els estudiosos de les llengües khoisànides, encara vives entre els *khoikhois* (antigament, hotentots) i els san (els boiximans), a l'Àfrica austral. Fins i tot, hi ha qui considera que aquestes llengües són hereves del primer llenguatge de la humanitat. La seva fonètica està plena de clics produïts fent

espetegar la llengua. Es diu que la comèdia *Els déus deuen estar bojos* (1980) va donar a conèixer aquesta parla al gran públic. Aleshores, però, vam creure que era una excentricitat i no el nostre origen com a espècie amb llenguatge verbal, és a dir, amb pensament simbòlic.

Tot és simbòlic a *Ruido*. (Astiberri, 2023), començant per la seva profusió de sorolls dibuixats, entre l'onomatopeia i el grafit. És el soroll de les parets del carrer. Un soroll ultrapresent al llibre, com es troba al cinema de David Lynch, on el so d'un misto que s'encén omple tota la pantalla amb més força que ho faria amb la seva imatge. És el soroll primitiu del bosc profund dels boiximans i de les nostres ciutats. I és el que envaeix aquest còmic, el qual moltes vegades es manté en silenci de paraules, de veu humana.

El soroll, les escombraries i la nit envolten el protagonista, que només té una dessuadora, un patí i unes vambes. I així camina, també simbòlicament, per les tres lleis de la termodinàmica, successivament enunciades. L'irreversible camí de l'univers cap el desordre està ple de soroll. Però també comprenem, amb aquest llibre, que el soroll és l'idioma del no-res. Bé, a la darrera vinyeta es diu que, potser, no hi ha no-res, que el buit d'una ampolla buida ja és alguna cosa perquè és nostra.

Dinàmica del símbol

En aquestes pàgines tot és simbòlic, encara que també filosòfic. És, primer de tot, una qüestió d'imatges pures. Al *Diccionari dels símbols*, de Mircea Eliade i Ioan Petru Couliano (Fragmenta Editorial, 2021), s'hi explica, en la introducció de Jacques Vidal, que el símbol neix de la contemplació, i, per tant, es tracta d'un coneixement contemplatiu. I quan, més endavant, atribueix al símbol una dinàmica, trobem que Antonio Hitos l'ha mudat en termodinàmica. Recordeu l'*Anacleto*, de Vázquez? Aquelles canonades i oleoductes del desert que creuaven les

pàgines, formant un laberint, reapareixen aquí. El dibuix ni es crea ni es destrueix, només es transforma. És pura termodinàmica. I simbolisme. I pensament.